

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2929

Vragen van de leden **Beckerman** en **Leijten** (beiden SP) aan de Ministers van Economische Zaken en Klimaat, van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Financiën over *winsten die worden gemaakt met publiek geld voor verduurzaming* (ingezonden 6 mei 2021).

Mededeling van Staatssecretaris **Yeşilgöz-Zegerius** (Economische Zaken en Klimaat) (ontvangen 31 mei 2021).

Vraag 1

Kent u het bericht «Van subsidie windturbines tot 50% overwinst ondernemer»?¹

Vraag 2

Klopt de conclusie dat de overwinsten voor windturbines vele miljarden euro's behelzen en dat 30 tot 50 procent als overwinst naar de initiatiefnemers gaat?

Vraag 3

Kunt u een berekening maken hoeveel private winst is gemaakt met de publieke subsidies uit de Stimulering Duurzame Energieproductie en klimaattransitie (SDE+) pot?

Vraag 4

Onderschrijft u de conclusie van Dr. Daan Hulshof dat hoewel de gemiddelde overwinst per kilowattuur (KWh) tussen 2003 en 2018 is gedaald, deze in relatieve termen gelijk zijn gebleven en als percentage van het subsidiebedrag met 32 procent in 2018 niet lager is dan de 31 procent in 2003?

Vraag 5

Bent u het voorts eens met de conclusie van Dr. Daan Hulshof dat veel investeerders in hernieuwbare energie een stuk minder subsidie nodig hebben dan ze ontvangen?²

¹ «Van subsidie windturbines tot 50% overwinst ondernemer» | Financieel | Telegraaf.nl

² Imperfect information and incentives for renewable energy | Promotieoverzicht | PhD programme | Rijksuniversiteit Groningen (rug.nl)

Vraag 6

Deelt u de mening dat het slecht is voor het draagvlak van de energietransitie, dat er grote (private) winsten worden gemaakt met publiek geld? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat gaat u eraan doen?

Vraag 7

Bent u ook van mening dat er meer tempo gemaakt kan worden met de energietransitie en dat dit kan met minder private winsten door publieke investeringen?

Vraag 8

Kent u het onderzoek van peil.nl in opdracht van de SP waaruit blijkt dat 26 procent van de Nederlanders een veel hoger energieverbruik heeft dan voor de coronacrisis?³

Vraag 9

Wat vindt u ervan dat uit deze peiling blijkt dat 18 procent van de Nederlanders zich zorgen of veel zorgen maakt over de hoogte van de energierekening? Wat vindt u er voorts van dat een derde van de mensen met een lager inkomen zich zorgen of grote zorgen maakt over de hoogte van de energierekening?

Vraag 10

Bent u ook van mening dat het niet is uit te leggen dat terwijl steeds meer mensen hun energierekening niet of nauwelijks kunnen betalen, ze tegelijkertijd moeten meebetalen aan de private winsten voor eigenaren van windmolens?

Vraag 11

Bent u bereid de energierekening voor huishoudens te laten dalen door bijvoorbeeld de energiebelasting en/of Opslag Duurzame Energie- en Klimaattransitie (ODE) voor kleinverbruikers te verlagen en/of de heffingsvermindering te verhogen? Zo nee, waarom niet?

Vraag 12

Bent u met ons van mening dat er nu teveel (ODE) belasting wordt geheven bij huishoudens? Wat heeft het kabinet gedaan met het uiterst kritische rapport van de Algemene Rekenkamer waaruit bleek dat veel SDE+ geld op de plank bleef liggen?⁴

Vraag 13

Zijn er dit jaar opnieuw overschotten ontstaan bij de SDE+? Kunt u garanderen dat dit geld (in tegenstelling tot vorig jaar) niet naar andere posten gaat?

Vraag 14

Bent u bereid de winsten die initiatiefnemers van windparken met publiek geld maken terug te dringen door de subsidieregeling aan te passen?

Vraag 15

Is u bekend dat verschillende landen waaronder Zwitserland en Denemarken ervoor hebben gekozen om niet voor generieke subsidies te kiezen, maar te differentiëren? Bent u bereid om ook in Nederland voor lagere en (nog) meer gedifferentieerde subsidies te kiezen zodat er niet langer grote private winsten kunnen worden gemaakt met publiek geld?

Vraag 16

Hoe staat u tegenover de aanbeveling van Dr. Daan Hulshof om subsidies afhankelijk te maken van de specifieke windsnelheid op de locatie van de turbines? Hoe staat u voorts tegenover zijn aanbeveling om de subsidie afhankelijk te maken van de specifieke hoogte van de turbine?

³ Goedkope duurzame energie voor alle huishoudens – SP

⁴ <https://www.rekenkamer.nl/actueel/nieuws/2019/05/15/subsidiegeld-voor-productie-duurzame-energie-hoopt-op>

Vraag 17

Klopt het dat het opwekken van windenergie op zee goedkoper is dan het opwekken van windenergie op land en dat het mogelijk is alle benodigde windenergie op zee op te wekken? Kunt u een gedetailleerde berekening geven waarin de totale kosten van het plaatsen van alle benodigde molens op land vergeleken wordt met alle benodigde molens op zee? Wanneer deze berekeningen er niet zijn, bent u bereid dit alsnog te laten onderzoeken?

Vraag 18

Kent u het onderzoek Zon op dak uitgevoerd door CE Delft in opdracht van de SP? Deelt u hun conclusie dat ten minste 92 procent van wat huishoudens nu gebruiken met zonnepanelen op daken kan worden opgewekt, maar waarschijnlijker is dat meer of zelfs veel meer stroom opgewekt kan worden dan huishoudens nu gebruiken?⁵

Vraag 19

Bent u bereid extra te investeren in zonnepanelen op daken van huizen, bijvoorbeeld op huurwoningen en te zorgen dat de energierekening van huishoudens daalt en we meer duurzame energie opwekken?

Vraag 20

Bent u met ons van mening dat met meer zonnepanelen op daken (van woningen) en met meer windenergie op zee, er minder wind- en zonneparken op land nodig zijn? Kunt u dit antwoord toelichten?

Vraag 21

Bent u met de SP van mening dat wanneer duurzame energie publiek wordt gemaakt er geen winsten in private handen verdwijnen en we zowel het draagvlak als de democratische controle kunnen vergroten?

Vraag 22

Ziet u dat op vele plekken in het land omwonenden in actie komen tegen de komst van wind- en zonneparken? Herkent u de klacht van veel omwonenden dat zij weinig zeggenschap hebben over deze ontwikkelingen? Wat gaat u hieraan doen? Bent u voorts bereid tot strengere afstands- of geluidsnormen? Bent u bereid om te garanderen dat naar bewoners geluisterd moet worden om overlast te beperken, bijvoorbeeld door het 's avonds en 's nachts stilzetten van molens en de molens enkel te verlichten wanneer er vliegtuigen in de buurt zijn? Hoe zorgt u dat alle omwonenden altijd mee kunnen delen in de opbrengsten?

Mededeling

Op 6 mei jl. hebben de leden Beckerman en Leijten (beiden SP) vragen gesteld over winsten die worden gemaakt met publiek geld voor verduurzaming (2021Z07455). Daarnaast heeft uw vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat verzocht een reactie te geven op het promotieonderzoek voor de Rijksuniversiteit Groningen waaruit blijkt dat investeerders in hernieuwbare energie meer subsidie ontvangen dan zij nodig hebben (2021D17579).

Gezien de omvang en complexiteit van het onderzoek kunnen de antwoorden op de vragen en de kabinetsreactie niet binnen de gebruikelijke termijn beantwoord worden. Ik streef ernaar om beide af te ronden voorafgaand aan het commissiedebat Klimaat en Energie op 10 juni aanstaande.

⁵ ce_delft_200109_zon_op_dak.pdf (sp.nl)